

پیش‌خوان

«فیضیه در گذر تاریخ»

به روایت یک پژوهش توانستار

مدرسه‌ای که تاریخ‌ساز شد

■ شاهد توحیدی

شهر را می‌جوید. توضیح آنکه شهر قم از دیرباز، کانون حضور فقهبان شیعه و محافل تدریس و تدرس علوم اسلامی بوده و شخصیت‌های علمی فراوانی به جهان تشیع عرضه داشته است. حضور آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ‌عبدالکریم حانری در شهر قم، تنها فصلی از این تاریخچه البته بخشی مژثر از آن قلمداد می‌شود. پژوهش مورد اشاره سعی دارد به کلیت پیشینه این نهاد علمی بپردازد و آن را نمایان سازد. مرکز اسناد انقلاب اسلامی ناشر این تحقیق، در تارنمای خویش پیرامون محتوای آن آورده است:

«مدرسه فیضیه قم، از مراکز علمی مهم در تاریخ ایران و اسلام است. پیشینه این مدرسه علمیه، به دوران سلجوقیان می‌رسد. فیضیه از بدو تأسیس، تغییرات ظاهری و ساختاری متعددی را به خود دیده است. این مکان در تاریخ انقلاب اسلامی نیز منشأ اثر بوده است. حمله عمال پهلوی به طلاب در نوروز ۱۳۴۲، در همین مکان رخ داد. فیضیه همچنین مکانی است که بسیاری از شخصیت‌های انقلابی در آن پرورش یافته‌اند. از این رو بررسی این مکان علمی برای شناخت انقلاب اسلامی و فعالیت‌های علمی و دینی، لازم و ضروری است. کتاب فیضیه در گذر تاریخ، با همین هدف تدوین شده است. به تعبیر نویسندگان، هدف از تدوین این اثر عبارت است از: ۱- روشن ساختن پیشینه مدرسه فیضیه ۲- شناساندن شالکه ساختاری

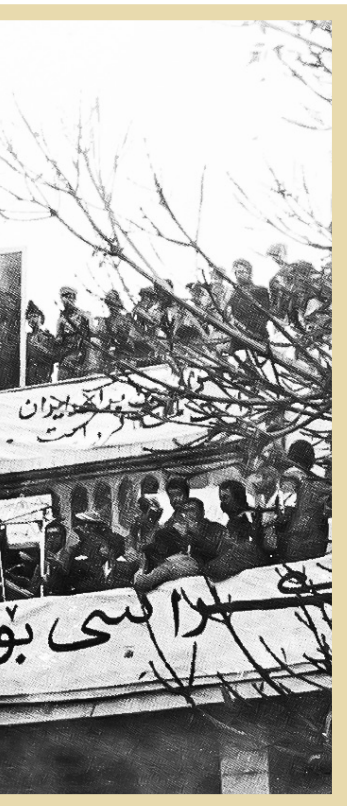
■ عاشورا ۱۳۴۲. امام خمینی

در حال ورود به مدرسه فیضیه قم

این بنا ۳ تا - شناخت کارگران تأثیرگذار این نهاد مذهبی - سیاسی و ۴ - معرفی سیر تحولات فیضیه در طول تاریخ.
در این اثر برای درک تاریخ فیضیه، سعی شده به سه سؤال مبنایی پاسخ داده شود:
اول: فرایند تحول فیضیه از تأسیس تاکنون، تحت تأثیر چه عواملی بوده است؟
دوم: ساختارهای مؤثر بر فیضیه، در مسیر تحولات تاریخی کدام است؟
سوم: کنشگران مؤثر بر روند تحولات تاریخی فیضیه، چه کسانی بوده‌اند؟

بررسی چگونگی تحولات تاریخی فیضیه و شناخت عوامل مؤثر در این تحولات، مسئله‌ای قابل تأمل و مDAQه است که کتاب حاضر قصد توصیف و تبیین آن را دارد. از همین رو توجه به آن و پرداختن به آن و نیز شناساندن هر چه پیشتر این مکان فرهنگی و علمی به طالبان و تشنگان شناخت و معرفت، گامی رو به جلو و خدمتی در خور به پیشگاه علم و فرهنگ و اندیشه است.

است. بررسی چگونگی تحولات تاریخی فیضیه و شناخت عوامل مؤثر در این تحولات، مسئله‌ای قابل تأمل و مDAQه است که کتاب حاضر، قصد توصیف و تبیین آن را دارد. این کتاب مستعمل بر دو بخش است؛ بخش نخست در چهار فصل به بررسی پیشینه فیضیه از تأسیس تا حیا می‌پردازد و بخش دوم، به بررسی تاریخچه فیضیه از دوران حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ‌عبدالکریم حانری به بعد اختصاص دارد. کتاب فیضیه در گذر تاریخ تألیف محمدعلی رضائی‌نژاد و محمدحسن عباسی در ۱۹۶ صفحه توسط مرکز اسناد انقلاب اسلامی چاپ و منتشر شده است. شما می‌توانید این کتاب را با قیمت ۶۵هزار تومان از فروشگاه مرکز اسناد انقلاب اسلامی، واقع در خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، نبش مجتمع ناشران تهیه کنید یا از صفحه منشورات سایت مرکز اسناد انقلاب اسلامی سفارش دهید…».

نظری بر زمانه و کارنامه گروهک «کومله» در ۴ دهه اخیر

وقتی گروهک تروریستی شعار حقوق بشری می‌دهد!

■ **محبوبه نظری**
نظام جمهوری اسلامی ایران از روزهای نخست استقرار خویش، به دلیل وجود گسل‌های متعدد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی – که از رتبه رژیم گذشته بود – با چالش اساسی در کشور مواجه بوده است. یکی از این چالش‌ها، وجود گروهک‌های ضدانقلاب کرد بود که از همان ابتدا، رؤیای تجزیه‌طلبی، استقلال از ایران و داعیه تشکیل حکومت مستقل را داشتند.
مقاله‌یی آمده سعی دارد با اشاراتی در این باره، ساحت آن را شفاف سازد. امید آنکه تاریخ‌پژوهان معاصر و عموم علاقه‌مندان را مفید و مقبول آید.

■■■■

■ **تاریخچه و سابقه حزب کومله در شمال غرب کشور**

هسته اولیه این فرقه در سال ۱۳۴۷ توسط افرادی چون: فؤاد مصطفی سلطانی از مریوان، معزی از بکان، کریمی از سقر، کمال‌گر از کامیاران – که یک شکل دانشجویی بودند- در دانشگاه تهران تشکیل شد. آنان دنباله‌رو حزب کمونیست بودند که به علت روحیه ناسیونالیستی، موضوع کردستان را در دستور کار خود قرار دادند. یکی از ویژگی‌هایی که حزب کومله را از بقیه احزاب جدا می‌کند، این است که ادعا و شعارهای کومله، بیشتر کشوری است، برخلاف ادعای حزب دموکرات که بیشتر نگرهای منطقه‌ای دارد. کومله در تحلیل‌های خود، علت شکست قاضی محمد را عمدتاً رهبری و برنامه‌ریزی توسط حزب دموکرات می‌دانست که بدون آنکا به زحمتکشان و به خاطر تمایل حزب به خواین و رؤسای عشاير و فتوال‌ها شکست خورد، لذا کومله این حرکت حزب را مطرود دانست و از این جا بود که دچار اشتقاق شد. کومله خط مشی خود را مارکسیستی و ماتونیستی می‌دانست و شیوه‌های مبارزاتی چهره‌هایی چون چقوارا و کاسترو را مبنای کار خود قرار داد. این گروه کارهای تبلیغاتی را به سان ماوتو، با حضور در کارگاه‌ها، کارخانه‌ها و روستاها شروع کردند و معتقد بودند:

زمانی در فعالیت خود موفق می‌شوند که از بطن جامعه به ویژه روستاها و مناطق حاشیه‌ای شروع کنند. تا پیروزی انقلاب اسلامی، تقریباً چندین بار اعضای هسته اولیه دستگیر و زندانی شدند. در سال ۱۳۵۷ از ادغام چند گروه چپ‌گرا و کومله، سازمان انقلابی موسوم به زحمتکشان کردستان ایران بنیانگذاری شد.
یک از گروه‌های تشکیل دهنده کومله، گروه قاغه بود

عزیزه از سوی سازمان سیا و موساد به عنوان سران حزب معرفی شدند. این دو بارها به کاخ سفید رفتند و با سران امریکا دیدار کردند و متعاقب جدیدترین تسلیحات را نیز دریافت می‌کردند. نکته‌ای که بعد از انقلاب اتفاق افتاد، دسترسی این حزب ضدانقلاب به سلاح و مهمات بود. حزب کومله همانند منافقین، کومله‌کنته می‌شدند، به صورت مبله‌شده بودند!

آنها در روستاها، از مردم اخاذی می‌کردند. اسب و قاطر آنان را به زور می‌برند و پس نمی‌دانند، از مردم برای تأمین امکانات مالی خویش، به زور می‌گرفتند. مثلاً اگر شخصی تراکتور داشت، برایش مبلغی تعیین می‌کردند که فلان مقدار حسن‌نیّت دولت موقت در کردستان، مبارزه مسلحانه علیه نظام جمهوری اسلامی را اعلام کرد، حزب کومله بود. همانگونه که اشارت رفت، آنان با کمک امریکا و اسرائیل جنایات گسترده‌ای انجام دادند که شرح آن قلب انسان را به درد می‌آورد! همانند سر بریدن پاسداران جلوی کاروان‌های عروسی خویش، جوشاندن سیسیجان و پاسداران در بشکه قیر، کندن پوست سر و بدن ارتشی و پاسدار به صورت زنده‌زنده که ده‌ها سال حتی گروه دانش نیز بدین سان عمل نکرده بود. کومله‌ها برخی ماموستاهای منطقه و خانواده‌های پیشمرگان مسلمان کرد را به ربکار بستند و به قبیع‌ترین شکل ممکن شهید کردند. آنان بیشتر تلاش داشتند شهرهای کردستان را تحت کنترل خود در آورند، اما هم‌زمان با پاکسازی این خطه، به سوی مرزهای آن رفتند. در جاهایی که پاکسازی صورت گرفته بود، به فعالیت خویش ادامه می‌دادند. مثلاً در این مناطق مین گذاری می‌کردند، اسیری می‌گرفتند، پاسدارهایی را که در مرز بودند به شهادت می‌رساندند و از این قبیل، حمله به پادگان مریوان درسال ۱۳۵۸ که مردم را به ربکار بستند و شهید کردند، یکی از نمونه‌های این رفتارها به شمار می‌رود. یکی از اهداف آنان نیز ارتباط چهره به چهره با مردم و جذب آنها برای مخالفت با نظام جمهوری اسلامی بود.

■ **رویکردهای حزب کومله در ۴ دهه اخیر**
حزب کومله در اوایل انقلاب اسلامی و دهه ۶۰ بیشتر حضور فیزیکی داشت و با افکار کمونیستی و شعارهای برابری و کارگری که منشعب از شوروی سابق بود، به عرصه آمد، اما خیلی زود شعار اصلی را که صورت‌مسلطه بود، فراموش کرد. در دهه ۷۰ و در پی تحولاتی که در این خطه به وقوع پیوست، شهید سرلشکر احمد کاظمی عملیاتی را در منطقه آذربایجان غربی، با منطقه آشنویه و پیرانشهر به سمت ایران آمدند و بعد از مدتی، در درگیری‌ها به هلاکت

■ **نقش و اهداف حزب کومله**
در اغتشاشات اخیر ایران حزب کومله از ابتدای تأسیس نظام اسلامی و با کمک ایادی استکبار، قصد تجزیه کشور را داشت. بی‌تردید امروزه با قدرت نظام اسلامی، آنان بیش از گذشته نمی‌توانند به این موضوع فکر کنند! امروزه سران اینگونه گروهک‌های تروریستی، به امریکا و رژیم‌صهیونیستی وابسته‌اند، حتی چند سالی است که عربستان سعودی نیز منابع مالی قابل توجهی به آنها اختصاص داده است. اکنون اینگونه گروه‌ها اهرم‌هایی هستند که غرب و ایادی آن برای فشار بر نظام جمهوری اسلامی از آنها استفاده می‌کنند. آنان به ظاهر در شهر آشنویه، تعدادی هوادار دارند، اما لیدرهای آنها در این منطقه، بیشتر از ۴۰-۳۰ نفر نیست! آنها از مجموعه‌ای از خانواده‌های معدومان تشکیل می‌شوند یا افرادی که در فضای مجازی با آنها ارتباط برقرار شده است. برخی جوانان نیز متأثر از شبکه‌های ماهوار‌های کرد زبان، به ایده‌های تجزیه‌طلبانه این گروه نزدیک می‌شوند. در آشنویه معدودی از جوانان در چند سال اخیر، به بهانه عید نوروز با سالگرد تأسیس گروهک تروریستی کومله در برخی خیابان‌ها جمع می‌شوند، سنگ‌پرانی می‌کنند، امرا یروهای امنیتی سریعاً به غائله پایان می‌دهند. از سال ۱۳۹۵ بدین سو، نزدیک ۲۵ نفر از وابستگان به این گروه، در کامیاران، سقر و آشنویه به هلاکت رسیده‌اند. هر تیم ۱۰ نفره‌ای از ایشان که وارد کشور می‌شود، در طول ۲۴ساعت منهدم شده است. هم از این روی حزب کومله بیشترین تلاش خویش را بر فعالیت تبلیغی متمرکز ساخته است. معدود عوامل ایشان، از کوچک‌ترین مشکلات معیشتی مردم، سرعما فیلم و گزارش تهیه می‌کنند و برای رسانه‌ها می‌فرستند. گاهی اوقات در این فرایند، از آشوب و کشته‌سازی‌های پیشین نیز استفاده می‌شود. گاه زمانی که هنگ مرزی، از وابستگان به این گروه قاچاق کشف می‌کند و در خلال درگیری کشته و زخمی می‌دهند، سریعاً آن را به ملات اغتشاش مبدل می‌سازند. این شیوه آنان، مسبوق به سابقه است.

دولت‌های استعماری به حمایت از حزب کومله، به اقلیم کردستان عراق فشار می‌آوردند که این جریان میدان دهد. احضار سفیر بلژیک در خصوص دخالت در اعتراضات و نیز تذکر وزارت امور خارجه به اقلیم کردستان نیز در همین راستا بوده است. کومله‌ها در دیپلماسی در دهه اخیر، نسبتاً فعال بوده‌اند، به کرات با سفیر و نماینده امریکا ارتباط برقرار کرده‌اند. همین ارتباطات نیز باعث شده است خود را در صحنه بین‌الملل مطرح و مظلوم‌نمای کنند! آنان سعی دارند با برپایی جمععات اغتشاش ثابت کنند توانایی برهم زدن امنیت کشور را دارند.

■ **کلام آخر**
حزب تروریستی کومله به دلیل خشونت و تحلیل‌های غلط، دچار انشعابات درونی گشته و گروه‌های زیادی از این تشکیلات زاییده شده‌اند. از یان نیزیم که کومله به دو دلیل مهم، در دهه اول انقلاب حذف شد: تضادهای درون حزبی و ننامت‌خواهی در داخل سران حزب. این عوامل باعث شد کومله از صحنه سیاسی و نظامی حذف شود و به عنوان جریان نیهفته در شمال عراق عمل کند. حال باید از عملکرد پرسید که چگونه گروهکی مطرود با عملکردی خشن و تفرک الحادی که حتی رقبای خویش را به معارضه می‌طلبد، می‌تواند اغتشاشات اخیر را به نام خویش یزند؟ طبیعاً در تحولات اخیر، نمی‌توانیم نقشی جدی به کومله‌ها بدهیم.

۹- انتقال تجربه و مهارت‌های خود در زمینه تخریب به نسل جوان. توضیح آنکه وقتی آشوبی در منطقه آغاز می‌شود، نیروهای قدیمی آموزه‌ها و تجربه‌های خویش را به نیروهای جوان منتقل می‌کنند.

■ **روش فضا سازی رسانه‌ای حزب کومله**
با توجه به نقش رسانه در فضا سازی سیاسی در دنیا امروز، حزب کومله در این باره آرام حرکت می‌کند. معمولاً از طریق منابع داخلی، اخبار را می‌گیرد و سپس در فرصتی مناسب، سناریوی جنگ روانی خویش را اجرا می‌کند.

این جریان در نهایت و با بازتاب‌های گسترده در رسانه‌ها چنین ادعا می‌کند که توانسته است امنیت جامعه را بر هم بزند تا بتواند به اخاذی بیشتر بپردازد! تقویت روحیه اشرا را هواداران جوان حزب در منطقه، مانند شعارنویسی از جمله رویکردهای این تشکل است. در برخی خانواده‌های مرزنشین، وقتی جوانی با خانواده خویش اختلاف پیدا می‌کند و کارى بر خلاف میل آنان انجام می‌دهد، سریعاً به آن سفیر مرز فرار کرده و جذب این گروه یا موارد مشابه آن می‌شود. وضعیت اردوگاه‌های این حزب در آن سوی مرزا، به هیچ روی مطلوب نیست.

ماه گذشته در طی ۱۵ ساله - که دو سال پیش جذب کومله شده بود- به دلیل شرایط نامساعد اردوگاه محل اقامت، خودکشی کرده بودا در نگاه کلی آزار جنسی، مصرف مشروبات الکلی، فقر آنها را تبدیل به مرکز فساد و فحشا کرده

۱۳۵۸.تشاری از روزهای فعالیت تجزیه طلبان در منطقه کردستان

تاریخ

تاریخ ۸۸۴۹۸۴۳۷

جوان

روزنامه جوان | شماره ۶۵۹۳

است!جمعی از افراد نیز با انگیزه گروهکی جذب سازمان می‌شوند. وقتی داخل مقر می‌شوند و محیط آنجا را مطلوب خودشان نمی‌یابند و می‌خواهند برگردند، به آنان اجازه بازگشت داده نمی‌شود و چاره‌ای جز خودکشی نمی‌بینند! برحسب آمار طی دو سه سال، ۱۰ تا ۲۰ نفر از اینگونه پیوستگان خودکشی کرده‌اند!

■ **نقش و اهداف حزب کومله**

در اغتشاشات اخیر ایران

حزب کومله از ابتدای تأسیس نظام اسلامی و با کمک ایادی استکبار، قصد تجزیه کشور را داشت. بی‌تردید امروزه با قدرت نظام اسلامی، آنان بیش از گذشته نمی‌توانند به این موضوع فکر کنند! امروزه سران اینگونه گروهک‌های تروریستی، به امریکا و رژیم‌صهیونیستی وابسته‌اند، حتی چند سالی است که عربستان سعودی نیز منابع مالی قابل توجهی به آنها اختصاص داده است. اکنون اینگونه گروه‌ها اهرم‌هایی هستند که غرب و ایادی آن برای فشار بر نظام جمهوری اسلامی از آنها استفاده می‌کنند. آنان به ظاهر در شهر آشنویه، تعدادی هوادار دارند، اما لیدرهای آنها در این منطقه، بیشتر از ۴۰-۳۰ نفر نیست! آنها از مجموعه‌ای از خانواده‌های معدومان تشکیل می‌شوند یا افرادی که در فضای مجازی با آنها ارتباط برقرار شده است. برخی جوانان نیز متأثر از شبکه‌های ماهوار‌های کرد زبان، به ایده‌های تجزیه‌طلبانه این گروه نزدیک می‌شوند. در آشنویه معدودی از جوانان در چند سال اخیر، به بهانه عید نوروز با سالگرد تأسیس گروهک تروریستی کومله در برخی خیابان‌ها جمع می‌شوند، سنگ‌پرانی می‌کنند، امرا یروهای امنیتی سریعاً به غائله پایان می‌دهند. از سال ۱۳۹۵ بدین سو، نزدیک ۲۵ نفر از وابستگان به این گروه، در کامیاران، سقر و آشنویه به هلاکت رسیده‌اند. هر تیم ۱۰ نفره‌ای از ایشان که وارد کشور می‌شود، در طول ۲۴ساعت منهدم شده است. هم از این روی حزب کومله بیشترین تلاش خویش را بر فعالیت تبلیغی متمرکز ساخته است. معدود عوامل ایشان، از کوچک‌ترین مشکلات معیشتی مردم، سرعما فیلم و گزارش تهیه می‌کنند و برای رسانه‌ها می‌فرستند. گاهی اوقات در این فرایند، از آشوب و کشته‌سازی‌های پیشین نیز استفاده می‌شود. گاه زمانی که هنگ مرزی، از وابستگان به این گروه قاچاق کشف می‌کند و در خلال درگیری کشته و زخمی می‌دهند، سریعاً آن را به ملات اغتشاش مبدل می‌سازند. این شیوه آنان، مسبوق به سابقه است.

دولت‌های استعماری به حمایت از حزب کومله، به اقلیم کردستان عراق فشار می‌آوردند که این جریان میدان دهد. احضار سفیر بلژیک در خصوص دخالت در اعتراضات و نیز تذکر وزارت امور خارجه به اقلیم کردستان نیز در همین راستا بوده است. کومله‌ها در دیپلماسی در دهه اخیر، نسبتاً فعال بوده‌اند، به کرات با سفیر و نماینده امریکا ارتباط برقرار کرده‌اند. همین ارتباطات نیز باعث شده است خود را در صحنه بین‌الملل مطرح و مظلوم‌نمای کنند! آنان سعی دارند با برپایی جمععات اغتشاش ثابت کنند توانایی برهم زدن امنیت کشور را دارند.

■ **کلام آخر**
حزب تروریستی کومله به دلیل خشونت و تحلیل‌های غلط، دچار انشعابات درونی گشته و گروه‌های زیادی از این تشکیلات زاییده شده‌اند. از یان نیزیم که کومله به دو دلیل مهم، در دهه اول انقلاب حذف شد: تضادهای درون حزبی و ننامت‌خواهی در داخل سران حزب. این عوامل باعث شد کومله از صحنه سیاسی و نظامی حذف شود و به عنوان جریان نیهفته در شمال عراق عمل کند. حال باید از عملکرد پرسید که چگونه گروهکی مطرود با عملکردی خشن و تفرک الحادی که حتی رقبای خویش را به معارضه می‌طلبد، می‌تواند اغتشاشات اخیر را به نام خویش یزند؟ طبیعاً در تحولات اخیر، نمی‌توانیم نقشی جدی به کومله‌ها بدهیم.

۹- انتقال تجربه و مهارت‌های خود در زمینه تخریب به نسل جوان. توضیح آنکه وقتی آشوبی در منطقه آغاز می‌شود، نیروهای قدیمی آموزه‌ها و تجربه‌های خویش را به نیروهای جوان منتقل می‌کنند.

■ **روش فضا سازی رسانه‌ای حزب کومله**
با توجه به نقش رسانه در فضا سازی سیاسی در دنیا امروز، حزب کومله در این باره آرام حرکت می‌کند. معمولاً از طریق منابع داخلی، اخبار را می‌گیرد و سپس در فرصتی مناسب، سناریوی جنگ روانی خویش را اجرا می‌کند.

این جریان در نهایت و با بازتاب‌های گسترده در رسانه‌ها چنین ادعا می‌کند که توانسته است امنیت جامعه را بر هم بزند تا بتواند به اخاذی بیشتر بپردازد! تقویت روحیه اشرا را هواداران جوان حزب در منطقه، مانند شعارنویسی از جمله رویکردهای این تشکل است. در برخی خانواده‌های مرزنشین، وقتی جوانی با خانواده خویش اختلاف پیدا می‌کند و کارى بر خلاف میل آنان انجام می‌دهد، سریعاً به آن سفیر مرز فرار کرده و جذب این گروه یا موارد مشابه آن می‌شود. وضعیت اردوگاه‌های این حزب در آن سوی مرزا، به هیچ روی مطلوب نیست.

ماه گذشته در طی ۱۵ ساله - که دو سال پیش جذب کومله شده بود- به دلیل شرایط نامساعد اردوگاه محل اقامت، خودکشی کرده بودا در نگاه کلی آزار جنسی، مصرف مشروبات الکلی، فقر آنها را تبدیل به مرکز فساد و فحشا کرده